Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentum super Cantica canticorum

Gregor <I., Papst>

[Basel], 13. März 1496

Capitulum VII

urn:nbn:de:bsz:31-313445

Visual Library

ſpectat. Tūc enī dñſ videre vel cognoſce
re dr̄ cū ſctōs ſuos q̄s illuſtrat ad vidēdū
exhortat̄. Sʒ q̄d ē q̄ nō poma mōtiſ ſʒ po-
ma ↄuallis vt videat deſcēdat: niſi qd̄ ill'
reſpectū ſue miſeratōis tribuit De quo p
pſalmiſtā dicit̄. Quoniā excelſus dñs et
humilia reſpicit ⁊ alta a longe cognoſcit.
Et ipſe dñs p ſemetipſum ex voce pphe
te dicit. Sup quē requieſcet ſpūs me᷒ : niſi ſup humilē ⁊ quietū ⁊ trementē ſermo-
nes meos. Sequit̄ autē ſpōſus ⁊ dicit.

Q ¶ Et inſpicerem ſi floruiſſent
vinee ⁊ germiaſſēt mala pūica.

¶ Vinee florēt qn̄ in eccleſijs filij recēter ī
fidē generant̄ ⁊ ad ſanctā cōuerſationem
quaſi ad fruct᷒ ſoliditatē preparant̄. Mala
punica germināt qn̄ pfecti quiq̄ p exem-
pla ſua primos edificāt ⁊ in nouitatē ſan
cte cōuerſationis p p̄dicationē ⁊ bonorum
operū oſtenſionē inuitāt. Illud q̄ppe ma
lū punicū videlicet aplus Paul᷒ germi-
nauerat q̄ dicebat. Filioli mei quos iterū
pturio donec formet̄ xp̄us in vobis. Sic
in ſctā eccleſia agit̄ vt p bonos mali ↄuer
tant̄: p pfectos impfecti nutriant̄ donec ⁊
ipſi ad pfectionē veniant: ⁊ infirmos q̄ſ-
q̄ ſicut ipſi pducti ſunt ad meliora pdu-
cant. Hos xp̄us eccleſie ſpōſus viſitando
pſpicit: reſpiciēdo corp᷒ ſanctū coniungit:
q̄ ideo corp᷒ infirmitatis aſſumpſiſſe co
gnoſcit̄: vt in corp᷒ ſue claritatis tota ſi-
mul eccleſia trāſformet̄. Vn̄ beat᷒ Pau-
lus ait. Qui reformabit corp᷒ humilita-
tis noſtre cōfiguratū corpi claritatis ſue.
Hec oīa in fine mūdi ſynagoga tandē ex-
citata pcipiet: ⁊ ſe tā diu ignoraſſe repre-
hendet dicens.

R ¶ Neſciui aīa mea cōturbauit
me ppt̄ quadrigas aminadab]

¶ Ac ſi diceret. Tot v̄tutes ī ſcā eccl'ia fie
ri vidēs q̄re ī tāto tpe nō pcepi: quare in-
credula pſtiti: cur tādiu p īfidelitatē meā
ī tenebris ignorātie remāſi: ſʒ ppter qua-
drigas aminadab ↄturbat̄ q̄ qn̄q̄ p p̄di-
cationē xp̄i ad fidem ſuſcipiēdam excitat̄.
Aminadab enī ſpōtane᷒ ppl'i mei interp̄-
tatur. Et bene p dubio xp̄us ille a patre
ſpōtaneus ppl'i mei dr̄: q̄ vera ſpōtanea
charitate ad populū ſaluandū deſcēdit: ⁊
vt nos a morte eleuaret pia volūtate: ⁊ be
nigna gr̄a mortē in cruce ſuſcepit. vn̄ et
ipſe ad patrē ait. Volūtarie ſacrificabo ti-
bi. Et vn᷒ ex redēptis ad xp̄m loquēs aie
bat. Exaudi me dn̄e qm̄ benigna ē miſeri
cordia tua. Propt̄ q̄drigas ergo amina-
dab ſynagoga ↄturbat̄ q̄ qn̄ tandē q̄tuor
xp̄i euāgelia ī mūdo currētia in cordibus
hoīm feruētia p fidē ↄtēplat̄. mox in tene
bris ſue infidelitatiſ ↄfundit̄ ⁊ aborta ↄfu
ſione ſalubri ad pnīam ↄmouet̄. Cui eccle
ſia benigne loquit̄ dicens.

S ¶ Reuertere reuertere ſuna-
mitis reuertere reuertere vt in-
tueamur te.]

¶ Sunamitis q̄ppe captiua īterp̄tat̄. Su-
namitis ergo vt reuertat̄ vocat̄ q̄ ſynago-
ge ī fine mūdi fides ab eccl'a offeret̄ vt dig
nitatē priſtinā recipiat: q̄ ſub infidelitatiſ
iugo a demonib᷒ captiuat̄. Et bn̄ quater
reuerti āmonet̄ q̄ ī quatuor mūdi ptes iu
dei diſpſi ſūt ſicut p̄dictū ē p pphetā. Si
fuerit numer᷒ filiorū iſrl' velut arena maris
reliq̄e ſalue fiēt. Reuertat̄ ḡ ſunamitis vt
eā ītueamur. Itē ſynagoga ad fidē ↄuer-
tat̄ vt ī pnīa oībus oñdat q̄tū malū fece-
rat qn̄ deū ſuū ī cruce ↄfigebat. Sʒ ptin᷒
cū eccl'ia fidē ſynagoge ītueri appetit ſpō
ſus ↄgratulādo q̄ſi īterrogās rn̄dit ⁊ dic.

¶ Capitulū. VII. A

Q Vid videbis in ſunami
te: niſi choros caſtrorū:
Caſtra q̄ppe militātiū ſūt. Ca-
ſtra ḡ ī ſunamite videbūt̄: q̄ p fide q̄ mō
īpugnat tūc robuſte ↄ īfideles al's pfidos
p̄liabit̄. Sʒ q̄ hoc p ſcām eccl'iam fiet vt ſy
nagoga cōuertat̄ q̄ ſmonib᷒ ⁊ exēplis p̄
dicatorum ↄuertet̄ ad fidē. ideo iuſte ad lau
dem ſpōſe ſponſus ſe cōuertit dicens.

B ¶ Quā pulchri ſunt greſſus
tui in calciamētis filia pricipis.

¶ Filia principis ſctã ec:leſia dr̃ qꝛ p̃dica
tione xp̄i in vitã nouã regenerat̃ qꝛ ꝑ di=
uinitatis potentiã oĩ creature quã ꝯdidit
pꝛĩcipat̃. Quid ſũt aũt calciamẽta ecclie
niſi exẽpla precedẽtiũ patrũ: quib⁹ in via
mũdi h⁹ munit̃: vt ꝑ oẽs tribulationes q̃
exurgũt ꝯfidẽter calciata gradiat̃. Unde
Paul⁹ dicit. Calciati pedes ĩ prepatiõe
euãgelij pacis. Calciamẽta q̇ppe de moꝛ
tuis aĩalib⁹ fiũt. Et nos pedes ſpũaliť cal
ciam⁹ qñ a patribus ſctis carne moꝛtuis
exẽpla ſumim⁹: vt ad eoꝛũ ſiḿitudinẽ mun
di h⁹ tẽptatiões expugnem⁹. Põt tñ in=
telligi ꝙ ecclia calciat̃ qñ ĩ p̃dicatiõe ſua
ad ꝑferẽda inſurgẽtia mala moꝛte xp̄i mu
nit̃. Pulchꝛi ergo ſũt ſpõſe greſſus calci=
ate q̃ filia ẽ pꝛĩcipis: qꝛ coꝛã diuinis ocu=
lis placet officiũ cui⁹libet electi ſm̃ exem
pla patrũ pꝛedicantiũ. Sequitur.

E ¶ Iũctura femoꝛuꝫ tuoꝛum ſi=
cut monilia.]

¶ Per duo femoꝛa ſpõſe duo popli eccle=
ſie. ꝑ iũcturã femoꝛũ cõcoꝛdia deſignat̃ p̃=
dicatoꝛũ quib⁹ ppli vniunt̃ dũ ad fidẽ ca=
tholicã: circũciſio ⁊ pꝛepuciuꝫ erudiunt̃ ꝑ
eos. Qui vt monilia exiſtũt: qꝛ dũ in ſapi
entia q̃ refulgẽt ſctã opa q̃ faciũt q̃ſi in au
ro lapides gerũt. De quibus ſequitur.

D ¶ Que fabꝛicata ſũt manu ar=
tificis.]

¶ Manu artificꝫ monilia fabꝛicant̃ qꝛ ope
re chꝛiſti pꝛedicatoꝛes pulchꝛi ⁊ vtiles ef=
ficiuntur. Sequitur.

E ¶ Umbilicuſ tuus crather toꝛ
natilis nunq̃ꝫ indigẽs poculis.

¶ Umbilic⁹ etiã ſctõꝝ p̃dicatoꝛũ oꝛdo ẽ q̃
bñ crather eſſe dr̃ qꝛ dũ ꝑ eos popul⁹ eru
dit̃: vino ſpũali ipſoꝝ officio ebꝛiat̃. Qui
bñ toꝛnatilis nũcupat̃ qꝛ iuxta moꝛes vni
uerſos hoĩm neceſſe ẽ vt lingua p̃dicato=
ris voluat̃. Qui poculis nõ indiget qꝛ ꝙ
alijs p̃ponit: neceſſe ẽ vt abũdãti⁹ ceterꝫ
bibat ⁊ pleni⁹ qd̃ dat cõtineat. Sequit̃.

F ¶ Uẽter tu⁹ ſicut aceruus tri=
tici vallatus lilijs.]

¶ Per vẽtrẽ ppli latitudo deſignat̃: q̃ bñ
ſicut aceru⁹ tritici lilijs vallat̃ qꝛ dũ opi=
bus ſctis intendẽs ĩ celeſte hoꝛreũ pꝛepat̃
exẽplis ſcõꝝ vt ꝑſeueret. Undiq̃ꝫ munit̃.
de quibus iterũ dicitur.

G ¶ Duo vbera tua ſicut hinnu=
li capꝛee gemelli.]

¶ Duo vbera tua ppli exiſtũt: qꝛ dũ ĩ amo=
re fraterno ſꝑ viuũt ſe ĩuicẽ lacte pietatꝫ ĩ
charitate nutriũt. Qui bñ duo hĩnuli ca
pꝛee gemelli noĩant̃: qꝛ dũ ꝑ pꝛedicatõeꝫ
ſynagoge ĩ fide geniti ei⁹ ſcripturis nutri
unt̃ in ſpe eternitatis intẽdentes quaſi in
montibus concoꝛdes paſcuntur. De qui=
bus pꝛedicatoꝛibus ſequitur.

H ¶ Collũ tuũ ſic̃ turrꝫ eburnea.

¶ Collũ ſponſe ſicut turris eburnea dr̃: q̇a
p̃dicatoꝛes eccleſie: ⁊ alti ꝑ ꝯtẽplationeꝫ
⁊ foꝛtes ꝑ ſctõꝝ operũ excercitationẽ: ⁊ p̃
cioſi per diuinam ſapientiã habent. De
quibus iterum dicitur.

I ¶ Oculi tui ſicut piſcine in eſe
bon q̃ ſũt ĩ poꝛta filie mltitudiſ.

¶ Eſebon cingulũ meroꝛis interpretatur.
Oculi ergo ſpõſe ſicut piſcine ĩ eſebon di
cunt̃ qꝛ dũ de peregrinatiõe ſua ꝯtriſtant̃
lachꝛymis ſe lauãt vt ꝑ eos ppli ꝯuenien
ter coꝛã deo mũdãt̃. In poꝛta ãt filie mul=
titudinis ſũt qꝛ in fide ſtãt ꝑ quã eccleſie
multitudinẽ ad celeſtia ĩtroducũt. Seq̇t̃.

K ¶ Naſus tuus ſicut turris liba
ni q̃ reſpicit cõtra damaſcum.]

¶ In naſo odoꝛis diſcretio habet̃. Per na
ſuꝫ ergo diſcretio p̃dicatoꝝ deſignat̃ qꝛ ꝑ
eos nobis virtutũ odoꝛes: ⁊ vitioꝛuꝫ feto=
res demõſtrant̃. Sꝫ naſus ſicut turris li=
bani exiſtit qꝛ dũ ſemel p̃dicatoꝛes aq̃ ba=
ptiſmatis lauant̃: ⁊ quotidie lachꝛymis a
pctis q̇ ꝯtra deũ ꝯmiſerũt dealbant̃: digni
ſũt vt ad altioꝛa magis ac magꝫ ꝑ foꝛtitu=
dinẽ erigant̃. Sꝫ turris ꝯtra damaſcũ re
ſpicit qꝛ pctõꝛib⁹ ſꝑ ſanct⁹ quilibet p̃dica
toꝛ cõtradicit. Damaſc⁹ q̇ppe ſanguine⁹
interpꝛetat̃: ⁊ peccatrici gẽti dr̃. Manus

tūe plene ſūt ſanguīe. Sed qꝛ de mēbris
dixit dignū ē vt d̄ capite loq̄t. iō ſubdit.

L ¶ Caput tuū vt carmelꝰ: et co-
me capitis ſui vt purpura regꝭ
iuncta carnalibus.]

¶ Caput eccl̄ie xp̄s qui bn̄ vt carmelꝰ dr̄:
qꝛ ipſe ꝑ paſſionē quā ſuſtinuit. ad gl̄iaꝫ
patris ē exaltatꝰ. De q̄ ſcriptū ē. Et erit ī
nouiſſimis diebus ꝑpatus mōs domus
dn̄i ī vertice mōtiū. In carmelo q̄ppe he-
lyas orās obtinuit pluuiā. Et nos in car-
melo orātes pluuiā impetremꝰ qm̄ ī xp̄m
credētes xp̄m deſideramꝰ ⁊ a p̄re irrigati
onē gr̄e ſuſcipimꝰ quā rogamꝰ. Moralit̄
autē caput ſpōſe mēs vocat̄ qꝛ ſicut a capi
te mēbra ſic a mēte oēs cogitatꝰ noſtri di
ſponunt̄. Carmelꝰ aūt ſcīa circūciſionis i
terpretat̄. Caput ergo ſpōſe vt carmelꝰ eſ
ſe ꝓhibet̄ qꝛ q̄libet ſctā mēs nouit qualit̄
digne circūcidat̄ nouit qꝛ nihil ē q̄cq̄d in
corꝑe agit̄ ſi mēs īmūda fuerit q̄ templū
xp̄iſi efficit̄. efficit̄ qđ ⁊ ab ip̄o inhabitabi
tur. Et qꝛ pharisei non agebāt iō dicebat
btūs Stephanꝰ eis q̄ eū occidebāt. Dura
ceruice ⁊ incircūciſi cordibꝰ ⁊ auribꝰ ſp̄ re
ſtitiſtis ſpiritum ſancto.

M ¶ Come autem capitis eius
vt purpura regis iuncta carna-
libus eſſe memorantur.]

¶ Purpura q̄ppe ꝑ faſciculos in canalibꝰ
ligat̄ ſuꝑ quos dū aq̄ ꝓijcit̄ ꝑ canales ad
veſtē q̄ ſuppoſita ē currit vt veſtis tingat̄
⁊ inde nomē accepit vt ticta color̄ purpu
rea purpura vocet̄ q̄ oīa ſctē mēti ꝯgruūt
ſi itelligant̄. Come q̄ppe capitꝭ ſūt cogi-
tatiōes mētis q̄ in canalibꝰ ligātur: qꝛ in
ſcripturis diuinis ne īutiliter fluāt ligant̄
qꝛ dū in cogitationibꝰ ſcē mētis gr̄a cele-
ſtis ſuſcipit̄: ⁊ totā aīam ī celeſte ornamē
tū ꝯponit ita vt iā tota aīa in vitā eternaꝫ
in ardeſcat: ⁊ ad eternū ſpōſum ēt ꝑ ſang
uineꝫ martirij ꝑgere cōcupiſcat. De tota
q̄ppe eccl̄ia Paulꝰ dicit. Qui exhibuit
ſibi eccleſiā veſtē ſine macula ⁊ ruga. Et
de ſingulis eccl̄ie fidelibꝰ dr̄ his oībꝰ ve-
lud ornamēto veſtieris. Sic tincte ergo
ſic pulchre ſic purpuree ſcē ſpōſe ad gau-
dens ſpōſus loquitur dicens.

N ¶ Quā pulchra es ⁊ quā deco
ra kariſſima in delitijs.]

¶ Notandū q̄ chariſſima ē in delitijs q̄a
ad charitatē ⁊ ad familiaritatē xp̄i non ꝑ
uenit q̄ſq̄s ſcripture ſcē delitijs abūdare
nō ꝯtēdit. Inde enī dr̄ oī habēti dabit̄ et
habūdabit: ei āt qui nō hꝫ ⁊ q̄ videt̄ hr̄e
auferet̄ ab eo. His enī delitijs q̄ habūdat
reficit̄. his refectꝰ aſſidue ad maiora ꝑci-
piēda ꝑpat̄. Vñ ⁊ huic ſponſe lr̄me dr̄.

O ¶ Statura tua eſt aſſimilata
palme ⁊ vbera ſua botris.]

¶ Palma q̄ppe dū creſcit deorſuꝫ ſtringit̄
⁊ ſurſum dilatat̄. Sic ſctā aīa ab imis ad
mīma īcipit ⁊ paulatim ad maiora creſcē-
do vſq; ad amplitudinē ꝑfecte charitatis
ꝑuenit. Nemo enī ſicut ſcriptū eſt repēte
fit ſūmꝰ. In pſalmo āt de iuſto hoīe dicit̄.
Iuſtꝰ vt palma florebit. Vbera āt ſponſe
duo p̄cepta charitatꝭ exiſtūt q̄ aīam quaꝫ
poſſidēt vino celeſti inebriat ⁊ nutriunt.
Pōt tn̄ ꝑ palmā crux xp̄i intelligi. Pal-
ma iam in ſublime valde creſcēs dulciſſi-
mos fructꝰ gignit ⁊ crux xp̄i celeſtē cibuꝫ
nobis ꝑpauit. Cui ſtatura ſpōſe aſſimi-
lat̄ qꝛ ꝓ xp̄o nō dubitat q̄ſq̄s xp̄m valđ di
ligēs digne imitatur. De palma ſequitur
Sponſus dicens.

P Dixi aſcendā in palmaꝫ ap-
prehendā fructꝰ eius.] Dixi vere ⁊ aſcē
dit qꝛ ſicut añ ſecula ꝓ morte nr̄a mori di
ſpoſuit ſic ī fine mūdi ꝓpicius ⁊ verax ad
impleuit. In palmā ergo aſcēdit ⁊ fructꝰ
eiꝰ apprehēdit: qꝛ in cruce ſuſpēſus fruc-
tū vite inuenit ac apprehēdit ⁊ nobis tri-
buit. Vñ adimpletū ē quod Sequitur.

Q Et vbera tua erunt ſicut bo
tri vinee.] ¶ Vere ꝑ crucē vbera ſpōſe ſi
cut botri vinee exiſtūt: quia in morte xp̄i
duo precepta charitatis ſenſus aīe ſuſce-
perūt quibus paſta aīa debrietur: debria
ta poſteriora obliuiſcat̄ ⁊ in anteriora ex-

tenditur. His vberibꝰ etiā ꝓximos nutrit ac robuſtos ſecū ad ea que cōcupiſcit perducit. vnde ſcriptum ē. Qui audit dicat veni. Sequitur.

R Et odor oꝝ tui ſicut maloꝝ.

Mala punica de quibꝰ ſuperius tā ſepe dictū ē hic rememorant̄ quoꝝ odori odor oris ſpōſe ſatis aſſimilat̄. Per mala autē punica martyres deſignari diximꝰ. Per os autē ſpōſe hic debere intelligi eiꝰ predicationē putamꝰ. Que dū virtutes martyrū predicat dū ad eoꝝ ſimilitudinē aīoſ audientiū inſtigat. dū in vniꝰ predicatiōe fidei multas virtutes eſſe māifeſtat quid aliud ꝙ malorū odorē in ore portat: qꝛ et ruborē corticis ī martyrio oſtēdit qđ p̄dicat ⁊ ī virtutibꝰ multitudinē granoꝝ ſub eadē fide quaſi ſub eodē cortice demōſtrat de quo ⁊ ſubditur.

S Gutt̄ tuū q̄ſi vinū optimuꝫ.

In gutture quippe nihil ē. Per guttur ergo ipſa predicatio iteꝝ deſignat̄ q̄ quaſi vinū optimū eſſe dicit̄ qꝛ mentes hominū inebriat vt preteritoꝝ ſicut dictū ē obliuiſcāt̄: ⁊ ī añriora currētes nō laſſentur de q̄ ſpōſa v̄bū d̄ ore ſpōſi ſuſcipiēſt. adiūgit.

T Dignum dilecto meo ad potandum labijſq̄ʒ et dentibus illius ruminandum.]

Tale eſt ſpōſe vinū vt dignū ſit dilecto ad potandū qꝛ dū ſancta eccleſia fidē veram predicat. duꝫ auditores ſuos ad ſancta opa excitat dū ſolū chriſtū diligere imitari amplecti bonū eſſe verbis ⁊ operibus demōſtrat quid aliud ꝙ vinū ſuū dignū facit: vt in ore ſpōſi dulce ſapiat. qđ bene chriſtꝰ potare dicit̄ qꝛ a corpe ſuo a populis fidelibꝰ amabiliter potat̄. De q̄ notandū ē ꝙ omēs potāt ſed labia ſola et ſoli dētes rumināt qꝛ dū eccleſia ꝑ ſāctos ſuos p̄dicat oēs quidē audiūt ſed nō oēs quāta ſit virtꝰ ſententiaꝝ qui dicunt̄ diſcernūt. Labia vero ⁊ dētes rumināt: q̄a dū ꝑfectiores quiq̄ʒ poſt auditū verba ad memoriā reuocāt: dū audita queq̄ʒ exercitatione aſſidue cogitāt quaſi ad eos reuocātes ꝙ ſumpſerūt quāta ſit virtꝰ cibi quē comederūt ſentiūt. Iccirco in lege ſcribit̄ qꝛ aīal qđ nō ruminat īmundū habet̄ q̄a quiſq̄s bona q̄ audit ſiue legit nō recogitat vacās a ſanctis cogitationibꝰ neceſſario īmūdas cōgregat. Seq̄t̄ ſpōſa ⁊ dic̄.

V Ego dilecto meo et ad me conuerſio eius.]

Ac ſi diceret. Quoniā fide ac dilectiōe ſoli xp̄o adhereo ſolū ſequor ſolū cū patre ⁊ ſpūſcō vnū deū videre cōcupiſco reſpectionis eiꝰ ſuauitatē viſitatiōis: benignitatē cōuerſationis dulcedinē gaudēter experior: experiēs ꝓclamo.

X Ueni dilecte mi egrediamur in agrū cōmoremur in villis mane ſurgamꝰ ad vinea: videamuſ ſi floruit vinea: ſi flores fructꝰ ꝑturiūt: ſi floruerūt mala punica.

Dū ſponſa ſpōſi dulcedinē expta ſe reſicit. De ꝓximo etiā cogitat quē ipſiꝰ ſpōſi precepto ſicut ſe diligit. Et qꝛ ſpōſi precepte intelligit etiā vt alij intelligāt concupiſcit dicens. Ueni dilecte mi egrediamur in agrū. Ager quippe teſte veritate eſt hic mundꝰ. In agrū vero cū ſpōſa ſpōſus egredit̄: qn̄ verbum dei carne ſuſcepta in thalamo virginis ī mūdo mōſtratur in villis cōmorat̄: quādo gētes per fideꝫ viſitat quā recipiētibus largit̄. Mane ad vineas ſurgit: qꝛ poſt reſurrectionē ſuā in gloriā patris ſedēs eccleſias quas ꝯſtruit etiā defendit. Si floruit vinea cōcupiſcit: quia oēꝫ ꝑfectū eccl̄ie diſtricto exaīe ꝑp̄endit: videt ſi flores fructꝰ ꝑturiūt: qꝛ ꝓſpicit ad quē ꝓfectū quiq̄ʒ teneri ⁊ imꝑfecti excreſcūt. Uidet ēt ſi floruerūt mala pūica qꝛ ꝑfctōs q̄ſq̄ʒ reſpicit ⁊ q̄d vtilitatꝭ ī ꝓximis habeāt q̄ſi in floribus fructū arboruꝫ cognoſcit: de quibus bene ſequitur.

Y Ibi dabo tibi vbera mea.]

In malis punicis dat ſponſo ſponſa vbera qꝛ imꝑfectis viuit charitas gemi

na:exqua dũ infirma mẽbra in eccleſia nu
triũt: quaſi xp̃m lactãt quẽ in minĩs ſuis
eſſe pñtem cognoſcũt. De q̄bꝰ bñ ſubdiꝶ.

**Z ¶ Mandragore dederũt odo-
rem in portis noſtris.]**

¶ Quid per mãdragoras herbã ſcȝ medi
cinalẽ ⁊ odoriferã: niſi virtꝰ perfectoꝝ in
telligiꝶ: per quã perfecti q̄cꝫ dũ impfcõꝝ
infirmitatibꝰ medenꝶ:in fide quã p̃dicant
in portis eccl'e veri medici eſſe cõprobanꝶ
Qui dũ exẽpla bonoꝝ operũ circũquacꝫ
per ſanctaȝ famã tribuũt:quaſi odorẽ quo
egroti ſanenꝶ aſpergũt. Sequiꝶ.

**aa ¶ Omnia poma noua ⁊ vete-
ra dilecti mi ſeruaui tibi.]**

¶ Hic p:r poma ſenſus ſcripturaꝝ ſcãꝝ in
telligũꝶ: que dũ ex p̃ribus ſcĩs ad nos vſ
cꝫ perueniũt ⁊ credunꝶ:ex arboribꝰ poma
exurgũt: q̀bus aĩe delectãꝶ. Oĩa ꝗ poma
noua ⁊ vetera dilcõ ſuo ſeruat: q꞉ ſi nouũ
teſtĩn eccl'a catholica recipit:vt vetus nõ
abijciat:ſic vetus veneraꝶ: vt nouũ ſꝑ in
ip̃is ſacrificijs carnalibꝰ per ſpm̃ intelli-
gat:in nouo ſcȝ xp̃m veniſſe ꝯgaudẽs: in
veteri aũt ſemꝑ ventuꝝ expectãs ⁊ dicẽs

¶ Capitulũ VIII A

**Q ¶ Uis mihi det te fratreȝ
meũ ſuggentẽ vbera ma
tris mee:⁊ inueniã te fo
ris ⁊ deoſculer:⁊ iã me nemo de
ſpiciat.]** In veteri lege eccl'a poſita xp̃m
exoptabat:⁊ in ſecreto p̃ris manẽtẽ foras
venire: ꝑ carnẽ ad hũanos oculos nõ me
diocriꝶ cupiebat. Ũñ ⁊ dauid deſiderans
dicebat: Exurge ⁊ ne repellas in finẽ. Et
alibi. Inclĩa celos tuoſ ⁊ deſcẽde. Et eſai
as valde cupiẽs eũ videre dicebat Utinã
diſrũpes celos ⁊ deſcẽderes. Ult ꝗ ſpõ
ſũ foras ſpõſa inuẽire ⁊ deoſcl'ari:q꞉ ꝯcu-
piſcit ſub lege poſita: vt ꝑ carnẽ appeat:
vt ꝑ amorẽ ei fruiat cui p̀ꝰ nõ accepta gr̃a
plꝰ tĩore q̄ amore fruiebat. Poſt cꝰ oſcu
lũ ⁊ neminẽ deſpiciꝶ:q꞉ poſt q̄ xp̃s vẽit ⁊
fidelibꝰ ſuis ſpm̃ libertatꝭ infudit:ab ip̃is
etiã angelis eccl'a honoraꝶ. Hinc eſt q̄ io.
ſue angelũ adorauit:iohãni vero volẽti ſe
adorare dixit: Uide ne fecerꝭ ꝯſeruꝰ tuus
ſũ: ⁊ vnꝰ fr̃m tuoꝝ hñtiũ teſtimoniũ ieſu.
Sed q꞉ veniente eccl'a ſuſcepit ſynagoga
reppulit:q̄ iteꝝ eũ in fine mũdi ſuſcipiet ⁊
amabit. Iõ ſubſequiꝶ eccleſia ⁊ dicit:

**B ¶ Apphendã te ⁊ ducã in do-
mũ m̃ris mee:⁊ ibi me docebis
⁊ dabo tibi poculũ ex vino ꝯdi-
tũ ⁊ muſtũ maloꝝ g̃natoꝝ meoꝝ.**

Apph̃enſũ in domũ m̃ris ſue ducit: q꞉ ſy
nagoge in fine mũdi xp̃m in quẽ credit p̃
dicabit. Qũcꝫ ꝑ p̃dicationẽ eccl'e ſuſceptꝰ
fuerit ibi eccl'aȝ docebat:q꞉ ſe doceri gau
debit: qñ ſynagogã iã idẽ corpꝰ factã eru
diri ſecũ videbit poculũ ex vino ꝯditũ ec-
cleſia dabit: q꞉ ipſi ſynagoge nouũ teſtĩn
cũ veteri p̃dicabit:⁊ q̀i vino poculũ ꝯdiẽt
q꞉ dulcedinẽ euãgelij teſtĩonijs legꝭ que
aſꝑſa eſt vt robuſtius teneaꝶ tinget. Mu
ſtũ vero maloꝝ granatoꝝ ſuoꝝ tribuet:q꞉
fortiũ viroꝝ q̄ vnitatẽ eccl'ie etiã in marty
rio tenuerũt:exẽpla appõet:vt ad eoꝝ ſili
tudinẽ ſinagoga ĩardeſcat: ⁊ añ xp̃i ꝑſecu
tiõibꝰ m̃rio ꝑductã roborata nõ ſuccũbat
Cũ eñi fortiũ pugnatoꝝ victorias audie-
rit:ad eoꝝ mutatõeȝ pugnã ſubire nõ du
bitabit. Qd̃ apte manifeſtat cũ ſubiũgit:

**C ¶ Leua eius ſub capite meo:⁊
dextera illius amplexabiꝶ me.]**

¶ Leua xp̃i vita pñs: dextera xp̃o vita btã
hẽꝶ. Caput aũt n̄r̃m ſpũalr̃ mens eſſe ꝑhi
beꝶ. Dicit ꝗ ſynagoga p̃dicatiõibꝰ eccl'ie
iaȝ ꝯuerſa:exẽplis iã roborata: imitatiõe
ſubleuata:leua eiꝰ ſub capite meo:⁊ dex-
tera illiꝰ ãplexabiꝶ me. ac ſi diceret. Qm̃
nũc tandẽ xp̃i fidẽ teneo: eiꝰ ĩeffabilẽ gr̃aȝ
experior ꝯcupiſcibilẽ:⁊ quã deſiderare ne
ſciebã dulcedinẽ ſentio:iã t̃rena oĩa poſt-
pono:etiã ip̃aȝ vitã carnis ꝓ eiꝰ amore cõ
tẽpno:⁊ ad eiꝰ btĩtudinẽ videndã:totꝭ de
ſiderijs ãhelo. Hoc q̄ppe qd̃ rẽ aliq̄ ãple
ctiꝶ:ip̃aȝ quã ãplectiꝶ rẽ ex oĩ ꝑte intra ſe
br̃e nõ ig̃raꝶ. Leua ꝗ ſub capite eſt:⁊ dex